

KARTA TECHNICZNA ORIGAMI

CO TO TAKIEGO?

TROCHĘ HISTORII...

Japońskie słowo **ORIGAMI**, używane do określenia obiektów powstałych poprzez złożenie prostych kawałków papieru, składa się z dwóch części „Ori” 折 (składać) i „Kami” 紙 (papier) i (być może o tym nie wie wiele osób), dosłowne tłumaczenie niemieckiego słowa „Papierfalten”, które zostało wprowadzone w Japonii dopiero pod koniec XIX wieku dzięki niemieckiej metodzie edukacyjnej dla przedszkoli Friedricha Fröbela. Przed tą datą na określenie zarówno techniki, jak i uzyskiwanych kształtów i przedmiotów używano innych słów: orikata, orisue, orimono, tatamigami.

Najprawdopodobniej pomysł składania papieru zrodził się z samego papieru, choć być może bardziej ze względów praktycznych lub religijnych niż artystycznych. Według tradycji papier wynaleziono w Chinach w roku 105 n.e. przez oficjalnego Ts'ai Luna na dworze cesarza Yuan Hsinga. Istnieją jednak również odkrycia, które pokazują, że materiały papieropodobne wykonane z włókien roślinnych były używane w Indiach jako mapy, a w Chinach już w 1000 roku p.n.e. do wyrobu latawców. W roku 600 n.e. do Japonii przybył papier wprowadzony przez mnicha o imieniu Dokyo. Istnieje legenda, że mnich podróżował chińskim statkiem, został schwytany przez Japończyków i tym samym zmuszony do ujawnienia cennej tajemnicy papiernictwa. Japończycy znacznie poprawili jego skład, czyniąc go wyższej jakości, bardziej miękkim i bardziej nadającym się do „składania”, torując drogę kreatywności, a tym samym także origami.

Papier był postrzegany jako materiał mogący łączyć ludzi z bóstwami. W rzeczywistości słowa „bogowie” i „papier” w języku japońskim mają ten sam dźwięk, chociaż są zapisane przy użyciu różnych ideogramów, oba wymawiane są jako „KAMI”, co oznacza zatem nie tylko papier, ale także „wyższe pojęcie”, czyli ponad wszystko.

Jednak to w okresie Edo (około 1600-1900 n.e.) technika origami stała się popularna ze względu na fakt, że koszty produkcji papieru spadły, co umożliwiło powiązanie tych „przedmiotów” z wieloma tradycjami i działalnością życia Japończyków. Około połowy XVIII wieku do Japonii dotarł druk, co umożliwiło pierwsze publikacje książek poświęconych origami (1764, „Tsutsumi-no Ki” autorstwa Sadatake Ise z instrukcją 13 ceremonialnych wzorów noshi i tutsumi; 1797 pierwsza twórcza książka dla „Składane żurawie”; 1845 ukazała się mała seria „Kayara-gusa”, ucząca prostych przedmiotów, takich jak żaba, ważka, ośmiornica itp., aż do postaci ludzkiej).

W latach 1900-1915, co odpowiada okresowi Meiji, do Japonii przybyła niemiecka metoda edukacji przedszkolnej, wprowadzając do szkół starożytną technikę origami, aby uczyć dzieci nie tylko rozwijać zmysł estetyczny, ale także kształcić zdolności manualne.

JAK UŻYWAĆ

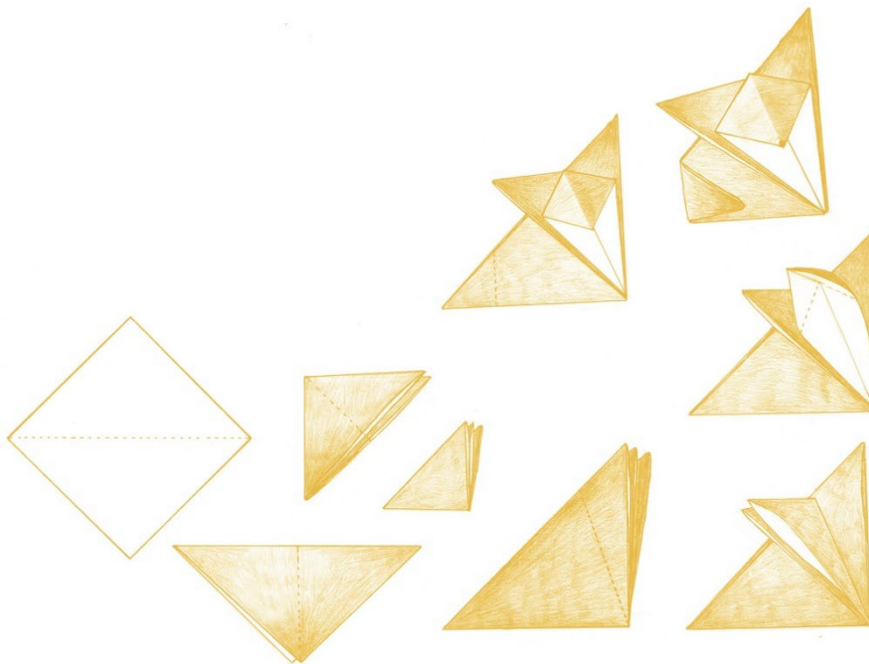
Czerpiąc z dobrych praktyk zapoczątkowanych na zajęciach w przedszkolu, wprowadzamy także tworzenie origami na naszą ścieżkę edukacyjną we wszystkich opisanych wcześniej aspektach.

Nauczyciele będą mieli do dyspozycji szereg praktycznych arkuszy, które zawierają proste instrukcje pokazujące kroki potrzebne do wykonania małych prostych kształtów, a w

miarę nabywania przez dzieci wprawy także bardziej skomplikowanych kształtów. Na rynku jest oczywiście mnóstwo tekstów, które uczą jak zrobić origami (niestety są to często tłumaczenia książek japońskich, chińskich czy koreańskich, w których brakuje kilku podstawowych kroków, bo te osoby już je znają), ale mogą być bardzo przydatny. Jeśli nauczyciel nigdy wcześniej nie robił origami, zalecamy ćwiczenie w domu, aby w klasie łatwiej było mu uczyć kroków.

Uwzględniliśmy zarówno realizację bardzo prostych origami, aby umożliwić dzieciom ćwiczenie, jak i realizację bardziej skomplikowanych figur. Co więcej, niektóre z nich można wykorzystać jako postacie do opowiadania historii, tak jakby były marionetkami.

INSTRUKCJA TECHNICZNA UŻYTKOWANIA

Materiały, czyli kwadraty papieru o różnych kolorach i wzorach, można łatwo znaleźć na rynku lub nauczyciel może je przygotować. Zalecamy stosowanie ryz papieru białego lub kolorowego formatu A4 o dość małej gramaturze 80 g lub 90 g. Z tych prostokątnych kartek papieru trzeba będzie wyciąć kwadraty, których wielkość zależy zarówno od tego,

co chcesz zrealizować, jak i od trudności. W rzeczywistości im mniejszy kwadrat, tym trudniej będzie wykonać fałdy.

Na kartce papieru A4 można wyciąć pojedynczy duży kwadrat o wymiarach 21x21 lub dwa mniejsze o wymiarach 14,85x14,85.

Z tego kwadratu papieru można uzyskać nieskończoną liczbę kształtów, zarówno 2D, jak i 3D.

KORZYŚCI ORIGAMI DLA UCZNIÓW Z SPECYFICZNYMI ZABURZENIAMI UCZENIA SIĘ

Dzieci z zaburzeniami uczenia się bardzo często zmagają się z zadaniami wymagającymi dużej i małej motoryki, takimi jak trzymanie ołówków, wiązanie sznurowadeł, używanie nożyczek, trzymanie książek, a nawet umiejętność sprawnego przesuwania wzroku od lewej do prawej podczas czytania. Wprowadzenie origami do lekcji opowiadania historii może pobudzić rozwój tych umiejętności motorycznych. Dzieje się tak, ponieważ zaangażowanie się w czynność składania papieru tworzy spójność pomiędzy funkcjonowaniem dłoni i oczu, wzmacniając tym samym koordynację pomiędzy tymi zmysłami. Efektem tej praktyki jest zwiększona koordynacja wzrokowo-ruchowa, dokładność i precyzja, umiejętności niezbędne do doskonalenia czytania i pisanie.

Manipulowanie papierem w celu tworzenia kształtów origami ma również na celu umiejętność skupienia się na jednym zadaniu. Ponieważ dzieci z SLD mają trudności z utrzymaniem obecności na lekcjach, zadanie takie jak to wyostrza ich koncentrację wzrokową i intelektualną. Podobnie, poprzez ćwiczenie polegające na wykonywaniu instrukcji, a następnie pracy z pamięcią, origami pomaga tym uczniom nie tylko wzmocnić umiejętności pamięci, ale także sekwencyjne i logiczne myślenie – model można zbudować tylko wtedy, gdy przestrzegana jest kolejność kroków.

Wreszcie wykazano, że origami koncentruje się szczególnie na umiejętności czytania, co jest szczególnie korzystne dla dzieci z niepełnosprawnością językową. Zostało to poruszone wcześniej w związku z poprawą koordynacji ręka-oko w celu podążania za linijkami tekstu od lewej do prawej. Poza tym niektórzy eksperci w czytaniu twierdzą, że podczas składania origami uczniowie rozwijają umiejętności czytania w zakresie umiejętności postrzegania znaku jako symbolu, rozpoznawania go i interpretowania jego znaczenia.